

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

HEM202 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERS BİLGİ KİTAPÇIĞI

SAMSUN

İÇİNDEKİLER

1.ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ

2. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

- 2.1. Dersin Tanımı ve Amacı
- 2.2. Eğitim Modeli
- 2.3. Uzaktan Eğitim Politikası
- 2.4. Dersin Genel Hedefleri
- 2.5. Dersin Programdaki Yeri
- 2.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri
- 2.7. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları
  - 2.7.1. Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
  - 2.7.2. Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanılar
  - 2.7.3. Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
  - 2.7.4. Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
  - 2.7.5. Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
  - 2.7.6. Endokrin Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
  - 2.7.7. Kas İskelet Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları
- 2.8. Dersin Değerlendirmesi
- 2.9. Dersin Laboratuvar Uygulaması ve Değerlendirmesi
- 2.10. Dersin Klinik/Saha Uygulaması ve Değerlendirmesi

3. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

- 3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Programı

4. DERS KONU İÇERİĞİNİN BÖLÜMÜN PROGRAM ÇIKTILARI, DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI, HASTA GÜVENLİĞİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ, SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ İLE İLİŞKİSİ

5. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAYNAK VE KANIT LİSTESİ

6. EKLER

- 6.1. Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke, Usul ve Esasları
- 6.2. Hemşirelik Bölümü Uygulamada İş Kazası Önleme ve Bildirim Talimatı
- 6.3. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Algoritması
- 6.4. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ

Misyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlık ve hastalık deneyimini insancıl bir şekilde yönetebilen, değişen sağlık ortamında küresel toplumun ihtiyaçlarına kanıta dayalı uygulama ile cevap veren, mesleğine bağlı, duyarlı ve dinamik hemşire liderler yetiştirmektir.

Vizyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirmek üzere ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik disiplinine yön verecek yenilikçi ve profesyonel hemşireler yetiştiren lider bir bölüm olmaktadır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları;

1. Mezunlarımız ulusal/ uluslararası sağlığı ilgilendiren kuruluşlarda ya da akademik alanda istihdam edilir.
2. Mezunlarımız hemşirelik uygulamalarında sürekli yenilenme ve gelişme bilinciyle akademik ve kişisel gelişimine devam eder.
3. Mezunlarımız ulusal ve uluslararası hemşirelik etik ve uygulama standartlarına uygun bütüncül ve insancıl bakım verir.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları;

1. Sağlık politikaları, düzenlemeleri ve mevzuatla ilgili olarak hemşirelik rollerine ilişkin temel bir anlayış ve tutum geliştirir.
2. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.
3. Araştırma temelli ve kanıta dayalı çalışmalar ile hemşirelik disiplininin gelişimine bireysel katkı sağlar.
4. Güvenli ve kaliteli hemşirelik uygulamalarını destekleyen yenilikçi bilişim ve/veya bakım teknolojilerini kullanır.
5. Kişisel ve mesleki gelişiminin bir parçası ve gereği olarak, yaşam boyu öğrenme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeyi benimser ve sürdürür.
6. En az bir yabancı dili kullanarak hemşirelik ve sağlık alanındaki gelişmeleri izler ve paylaşır.
7. Hemşirelik eğitim, yönetim, uygulama ve/veya araştırmasında, disiplin içi/disiplinler arası etkili iletişim ve işbirliği becerilerini kullanır.
8. Sağlığın geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla bireylere, ailelere, gruplara

ve topluma güvenli, yetkin, şefkatli, etik, bütüncül, çevreye ve kültüre duyarlı hemşirelik bakımını sağlar.

9. Bireyselleştirilmiş, güvenli, kaliteli hemşirelik bakımına liderlik eder.

Değerlerimiz; Hemşirelik bölümü olarak kaliteli sağlık bakım hizmetlerine erişimin bir ayrıcalık değil sosyal bir hak olduğuna inanıyor ve bunu en temel değer olarak kabul ediyoruz. Bunun yanı sıra Atatürk ilke ve inkılaplarını ve aşağıdaki değerleri Temel Değerlerimiz olarak sunuyoruz:

1. Bakım: Bakım hemşirelik uygulamasının özüdür. Bireyin eşsizliği temelinde insanlara merhametli, vicdanlı, bütüncül, şeffaf, alturistik ve katılımcı bir yaklaşımla bakım vermeye kararlıyız.

2. Duyarlılık: Kültür, çevre, birey, toplum, toplumsal cinsiyet eşitliği ve hakkaniyet temelinde insanların bakım çağrılarını duymaya, etik ve saygınlık standartlarına dayalı olarak bu çağrıya yanıt vermeye kararlıyız.

3. Etik: Hemşirelik eğitimi, uygulaması ve araştırmasında evrensel ve bilimsel etiğe uygun, insana ve değerlerine saygılı, adil, dürüst ve hakkaniyetli olmaya kararlıyız.

4. Profesyonellik: Sosyal adalet ve eşitliğin sağlık hizmetlerine entegrasyonuna, düşünce özgürlüğüne, örgütlenme bilincine dayanan, özgüvenli, iletişim becerileri gelişmiş lider, entelektüel hemşireler olmaya kararlıyız.

5. Bilimsellik/Yenilikçilik: Bir uygulama mesleği ve bir akademik disiplin olarak hemşirelikte, kanıta dayalı bakımı uygulamak için yeni bilgileri keşfetmeye, yaymaya ve hemşirelik bilimini geliştirmeye kararlıyız.

6. Katılımcılık/paydaş odaklılık: Hemşirelik öğrencilerinin tüm potansiyellerini geliştirmek üzere katılımcı, etkileşimli eğitim ve öğretim anlayışını geliştirmeye ve sürdürmeye kararlıyız.

2. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Dersin temel amacı; sağlığın geliştirilmesi, korunması, hastalık ve sakatlığın önlenmesi için mümkün olan en yüksek sağlık bakımını vermektir. Bu amaç doğrultusunda ders içeriği; temel insan gereksinimlerini bilerek, homeostazinin devamlılığını sağlayarak cerrahi hastalıklarda bakım verme üzerine yoğunlaştırılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde dersin uygulaması; bakım planı uygulamaları ve aktif öğrenme yöntemleri (kavram haritası, altı şapka düşünme tekniği, vaka analizleri vb.) kullanılarak yürütülecektir.

2.2. Eğitim Modeli

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinin öğretiminde klasik eğitim modeli kullanılmaktadır.

2.3. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Uzaktan Eğitim Politikası

Uzaktan eğitim olanakları ve dijital alan fırsatlarını kullanılarak;

- Cerrahi hastalıkları ve hemşireliğine temel oluşturan bilgi, becerilere ve profesyonel davranışlara ait öğelerin öğrencilere üst düzeyde kazandırılması,
- Bir paydaş olarak öğrencilerin etkin katılımıyla potansiyellerinin desteklenmesi,
- Bireysel ve toplumsal koruyucu önlemlerin, sağlığı koruma ve geliştirme amacına yönelik etkin kullanım farkındalığının oluşturulması ve becerisinin kazandırılması,
- Öğretim elemanı ve öğrenci etkileşiminin dijital güvenlik sınırları içerisinde kesintisiz devamlılığının sağlanmasıdır.

2.4. Dersin Öğrenme Hedefleri

1. Cerrahi hastalıkları hemşireliğinin temel kavramları ve uygulamalarını tanımlayabilme
2. Cerrahi hastasının temel gereksinimlerini holistik ve hümanistik yaklaşımla belirleyebilme
3. Sistemlerin cerrahi girişim gerektiren hastalıklarını ve bakım sürecini tanımlayabilme
4. Cerrahi tedavinin ve bakımın başarısını etkileyen etmenleri tanımlayabilme
5. Cerrahi hemşiresinin niteliklerini tanımlayabilme

2.5. Dersin Programdaki Yeri

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi hemşirelik lisans programının 2. sınıf 4. yarıyılında 6 saat teorik, 12 saat uygulama olmak üzere toplamda 18 saat üzerinden öğrencilere verilmektedir. Dersin yükü ulusal kredi bazındaki 12 kredi, uluslararası sistemde ise 20 AKTS olarak belirlenmiştir.

2.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinde klasik eğitim modeli uygulanmaktadır. Derslerin işlenişinde; güncel kaynaklarla zenginleştirilen bilgi, aktif öğrenme yöntemleri (beyin fırtınası, vaka tartışması, altı şapka düşünme etkinliği vb.) ve video gösterimi gibi destekleyici materyaller kullanılarak öğrencilere aktarılacaktır. Ayrıca ders içeriğinde yer alan bazı konularda klinisyen hemşirelerin sunumları ve deneyimlerinden yararlanılır. Bu sayede klinik karar vermenin (hemşirelik süreci) ön planda tutulması hedeflenmektedir.

Öğrenciler, ders programında belirtilen kaynakları okumakla yükümlüdür. Kaynakların ders öncesinde okunması dersin başarılması için gereklidir. Temel kaynak olarak tanımlanan

kitaplara (Cerrahi Hemşireliği Ders Kitabı, Hemşirelik Tanıları El Kitabı vb.) ek olarak verilen okumalar (konular ile ilgili güncel kanıtlar) ile öğrencilerin bireysel gelişimleri desteklenecektir.

2.7. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları

Dersler hemşirelik bakış açısını geliştirecek şekilde problem çözme süreci basamakları üzerinden planlanır ve anlatılır. Bu nedenle Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi süresince öğrencilerin bakım verdikleri hastada hemşirelik sürecini doğru şekilde uygulamaları ve hemşirelik süreci tanılama basamağında NANDA hemşirelik tanılarını kullanmaları beklenmektedir. Ayrıca öğrencilere alana özgü belirlenmiş spesifik tanı ve girişimlerin öğretilmesi hedeflenmektedir. Öğrencinin daha önceki yarıyıllarda öğrendiği tanı ve girişimlerin de pekiştirilmesi sağlanmaktadır. Öğrencinin söz konusu hedef tanıyı öğrenmek ile kalmayıp, kompleks vakalarda tanıların etiyolojilerine ilişkin değişiklikleri de fark edebilmeleri gerekmektedir. Öğrenmenin kolaylaştırılması, değerlendirilmenin sistematize edilebilmesi için her sisteme yönelik hedef hemşirelik tanıları belirlenmiş olup, söz konusu hedef tanıları her eğitim-öğretim döneminde revize edilmektedir.

2.7.1. Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Aspirasyon riski, Gaz değişiminde bozulma riski, Etkisiz hava yolu temizliği, Akut ağrı, Kronik Ağrı, Bilgi eksikliği, Sözel iletişimde bozulma, Beden Gereksiniminden Az Beslenme Enfeksiyon Riski, Anksiyete, Beden İmgesinde Rahatsızlık, Etkisiz Solunum, Aktivite İntoleransı, Fiziksel Hareketlilikte Yetersizlik, Başetmede Yetersizlik

2.7.2. Kardiyovasküler Sist. Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Kardiyak Output'ta Azalma/Riski, Bilgi Eksikliği, Gaz Değişiminde Bozulma, Sıvı Volüm Dengesizliği Riski, Etkisiz Doku Perfüzyonu Riski, Akut Ağrı, Duyusal Algılamada Bozukluk, Depresyon, Anksiyete

2.7.3. Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Yetersiz Serebral Doku Perfüzyonu, Akut Ağrı, Sıvı Volüm Eksikliği Riski, Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Enfeksiyon Riski, Anksiyete, Benlik Saygısında Bozulma, Bilgi Eksikliği, Yaralanma Riski, Fiziksel Harekette Yetersizlik, Üriner Eliminasyonda Yetersizlik, Etkisiz Solunum, Etkisiz Havayolu Temizliği Riski, Uyku Kalitesinde Değişim Etkisiz Başetme, Akut/Kronik Konfüzyon, Konstipasyon

2.7.4.Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Kronik Ağrı, Akut Ağrı, Beklenen Acı Çekme, Etkisiz Başetme, İdrar Tutamama/Riski, İdrar Retansiyonu, Etkisiz Solunum Örüntüsü, Etkisiz Hava Yolu Açıklığı, Beden İmgesinde Rahatsızlık, Sıvı volüm dengesizliği, Elektrolit Dengesizliği, Fiziksel Harekette Bozulma

2.7.5.Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Gastrointestinal Mobilitede Fonksiyon Bozukluğu/Riski, Kronik Ağrı, Akut Ağrı, Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Beden Gereksiniminden Fazla Beslenme, Etkisiz Havayolu Temizliği, Oral Mukoz Membranda Değişiklik, Enfeksiyon Riski, Sözel İletişimde Bozulma Beden İmajında Bozulma, Bilgi Eksikliği, Anksiyete, Aspirasyon Riski, Sıvı- Volüm Eksikliği Riski, Beden İmajında Bozulma, Bulantı.

2.7.6.Endokrin Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Bilgi eksikliği, Enfeksiyon Riski, Sıvı Volüm Eksikliği Riski, Aktivite İntoleransı, Kan Glikozunda Değişkenlik Riski, Karaciğer Fonksiyonunda Bozulma Riski, Anksiyete, Vücut Gereksinimlerinden Az Beslenme, Akut Ağrı, Boğulma Riski.

2.7.7.Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Periferik Nörovasküler Disfonksiyon Riski, Akut Ağrı, Kronik Ağrı, Enfeksiyon Riski, Cilt Bütünlüğünde Bozulma Riski, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Beden Gereksinimlerinden Az Beslenme, Özbakım Eksikliği Sendromu, Yürümede Bozulma, Travma Riski, Doku Bütünlüğünde Bozulma

2.8. Dersin Değerlendirmesi

Öğrenciler, kuramsal uygulamalı dersin uygulamasının %80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamanın (laboratuvar ve/veya klinik/saha uygulamaları vb.) %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler devamsızlıktan kalır. Kuramsal uygulamalı dersten devamsızlıktan kalan öğrenciler, o dersin hem teorik hem de uygulamasını tekrar etmek zorundadır. Kuramsal uygulamalı dersin blok olarak yapıldığı durumda, dersin teorik bloğunda yapılan devamsızlık dersin teorik bölümünden; uygulama bloğundan yapılan devamsızlıklar ise uygulama bölümünden sayılır.

Kuramsal uygulamalı meslek derslerinin yarıyıl ve yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği hükümleri esas alınır. Ara sınav notunun hesaplanması: Teorik ara sınav notunun %50'si,

uygulama notunun %50'si alınarak değerlendirilir. Yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanması: Uygulama notunun %50'si ve Yarıyıl sonu sınav notunun %50'si olacak şekilde hesaplanır. Klinik/saha uygulama notu ilgili öğrenci, dersin öğretim elemanları tarafından derse ilişkin değerlendirme formları üzerinden değerlendirilir. Uygulama notu aynı zamanda öğrencinin portfolyosunda bulunan uygulama alanının notunu da oluşturur.

2.7. Dersin Laboratuvar Uygulaması ve Değerlendirmesi

- Laboratuvarında öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmak amacıyla; Cerrahi Önlük Giyme, Kapalı teknikle Cerrahi Eldiven Giyme, Cerrahi El Yıkama, Cerrahi Bohça Açma, ve Kendi Kendine Meme Muayenesi uygulamaları yaptırılmaktadır. Fırsat eşitliği sağlanması için öğrenciler gruplara ayrılarak rotasyon oluşturulmakta ve tüm beceriler sorumlu öğretim elemanı gözetiminde yaptırılmaktadır. Beceriler standardize edilmiş kontrol listeleri eşliğinde uygulanmakta ve değerlendirilmektedir.

Tablo 2.7.1. Laboratuvar uygulamasının öğrenim hedefleri, öğrenme çıktısı ve program çıktısı ile ilişkisi

Laboratuvar Uygulamasındaki Becerin Adı	Dersin Öğrenme Çıktısı ile İlişkisi	Program Çıktısı ile İlişkisi
Cerrahi Önlük Giyme ,	ÖÇ1, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ4
Kapalı teknikle Cerrahi Eldiven Giyme	ÖÇ1, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ4
Cerrahi El Yıkama	ÖÇ1, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ4, PÇ5
Cerrahi Bohça Açma	ÖÇ1, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ4
Kendi Kendine Meme Muayenesi	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3	PÇ1, PÇ2, PÇ4, PÇ7

OMÜ SBF HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
LABORATUVAR UYGULAMA ROTASYONU

Sorumlu Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Şenay Arlı

Dr. Öğr. Üye. Özge İşeri

Öğr. Gör. Dr. Belgin Şen Atasayar

Arş. Gör. Dr. Özge Yaman

Beceri	Tarih	Saat	Yer	Öğrenci İsimleri
Cerrahi El Yıkama, Kapalı Teknikle Steril Eldiven Giyme, Steril Önlük Giyme, Steril Malzeme Açma Ve Alma, Steril Bohça Açma	25 Mart 2024 Pazartesi	09:00-12:00	202	Grup 1
	25 Mart 2024 Pazartesi	13:00-16:00	202	Grup 2
Kendi Kendine Meme Muayenesi Ve Hazırlanan Materyallerin Kontrolü	25 Mart 2024 Pazartesi	09:00-12:00	203	Grup 2
	25 Mart 2024 Pazartesi	13:00-16:00	203	Grup 1
Cerrahi El Yıkama, Kapalı Teknikle Steril Eldiven Giyme, Steril Önlük Giyme, Steril Malzeme Açma Ve Alma, Steril Bohça Açma	26 Mart 2024 Salı	09:00-12:00	202	Grup 3
	26 Mart 2024 Salı	13:00-16:00	202	Grup 4
Kendi Kendine Meme	26 Mart 2024 Salı	09:00-12:00	203	Grup 4

Muayenesi Ve Hazırlanan Materyallerin Kontrolü				Grup 3
	26 Mart 2024 Salı	13:00-16:00	203	

2.8. Dersin Klinik/Saha Uygulaması ve Değerlendirmesi

Müfredatta bu dersin haftalık 12 saat klinik uygulaması bulunmaktadır. Klinik uygulama öncesinde öğrenciler, temel iş sağlığı güvenliği eğitimlerini tamamlamakta ve gerekli tetkikleri yaptırmaktadır. Öğrenciler OMÜ-SUVAM, Samsun Eğitim Araştırma ve Gazi Devlet Hastanesi'nde bilgi ve beceri kazanmak amacıyla dersin klinik ve saha uygulamasını gerçekleştirir. Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası cerrahi bakım uygulamalarına yönelik hemşirelik girişimlerini sorumlu öğretim elemanı/rehber hemşire gözetiminde yapmaktadırlar. Beceriler standardize edilmiş kontrol listeleri eşliğinde uygulanmakta ve değerlendirilmektedir. Klinik ve saha uygulamalarında tüm öğrencilere öğrenmede fırsat eşitliği sağlamaya yönelik cerrahi klinikleri kapsayacak biçimde rotasyon planı yapılarak öğrencilerle paylaşılmaktadır.

Klinik/Saha Uygulaması Rotasyon Kurumunun Adı	Klinik/Saha Uygulamasındaki Becerinin Adı	Dersin Öğrenme Çıktısı ile İlişkisi	Program Çıktısı ile İlişkisi
--	--	--	-------------------------------------

OMÜ-SUVAM	Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası cerrahi bakım	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ3, PÇ4, PÇ1, PÇ5, PÇ6, PÇ7, PÇ9
Samsun Eğitim Araştırma	Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası cerrahi bakım	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ3, PÇ4, PÇ1, PÇ5, PÇ6, PÇ7, PÇ9
Gazi Devlet Hastanesi	Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası cerrahi bakım	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	PÇ1, PÇ2, PÇ3, PÇ4, PÇ1, PÇ5, PÇ6, PÇ7, PÇ9

OMU SUVAM CERRAHİ KLİNİKLER	1 Nisan-11 Haziran 2024 1. Grup
BEYİN CERRAHİ (7)	
KBB/ GÖZ (5)	
TRANSPLANTASYON (2)	
ORTOPEDİ (6)	
GENEL CERRAHİ (6)	
PLASTİK CERRAHİ (3)	
GÖĞÜS CERRAHİ (6)	
KORONER ANJİO (4)	
KVC (5)	
ACİL YB (5)	
KORONER YB (5)	
KVC YB (4)	
MİKAİL YÜKSEL YB (2)	
KEMOTERAPİ (4)	
ÜROLOJİ- ESWL (5)	
GENEL CERRAHİ POLİKLİNİĞİ (3)	
GASTROENTEROLOJİ POLİKLİNİĞİ (4)	
YETİŞKİN GÜNÜBİRLİK SERVİSİ (4)	
9. KAT CERRAHİ BİRİMLER (8)	
AMELİYATHANE	Rotasyon listesi ilgili öğretim elemanı tarafından yapılacaktır.

GAZİ DEVLET HASTANESİ CERRAHİ KLİNİKLER	1 Nisan- 11 Haziran 2024 1. Grup
GENEL CERRAHİ-1 (8)	
GENEL CERRAHİ-2 (9)	
BEYİN CERRAHİ (8)	
AMELİYATHANE	Rotasyon listesi ilgili öğretim elemanı tarafından yapılacaktır.

EAH CERRAHİ KLİNİKLER	1 Nisan- 11 Haziran 2024 1. Grup
GENEL CERRAHİ 1 (3)	
GENEL CERRAHİ 2 (4)	
GÖZ CERRAHİSİ (2)	
PLASTİK CERRAHİ (4)	
BEYİN CERRAHİ (4)	
KBB (3)	
ORTOPEDİK CERRAHİ (4)	
KVC SERVİS (4)	
ÜROLOJİ (4)	
CERRAHİ YB- 1 (3)	
AMELİYATHANE	Rotasyon listesi ilgili öğretim elemanı tarafından yapılacaktır.

3. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Program

26 Şubat 2024: Derslerin Başlaması
1 Nisan 2024: Uygulamanın Başlaması
29 Nisan-5 Mayıs 2024: Ara Sınav Haftası
14 Mayıs 2024: Uygulama Sınavı ve Bakım Planı teslim
14 Haziran 2024: Derslerin Bitimi

			A ŞUBESİ		B ŞUBESİ	
Hafta	Tarih		Ders Konusu	Sorumlu Öğretim Elemanı	Ders Konusu	Sorumlu Öğretim Elemanı
1	26.02.2024 Pazartesi	Sabah	Ameliyat öncesi ve sırası Hasta Bakımı (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI	Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi + Kavram Haritası (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ
		Öğleden sonra	Ameliyat sonrası Hasta Bakımı (4 saat)		Cerrahi Ağrı Mekanizması ve Hemşirelik Yönetimi (4 saat)	
1	27.02.2024 Salı	Sabah	Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi + Kavram Haritası (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Ameliyat öncesi ve sırası Hasta Bakımı (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI
		Öğleden sonra	Cerrahi Ağrı Mekanizması ve Hemşirelik Yönetimi (4 saat)		Ameliyat sonrası Hasta Bakımı (4 saat)	
2	4.03.2024 Pazartesi	Sabah	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ
		Öğleden sonra	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması		Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	
2	5.03.2024 Salı	Sabah	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR
		Öğleden sonra	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması		Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması	
3	11.03.2024 Pazartesi	Sabah	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR
		Öğleden sonra	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)		Cerrahi Alan Enfeksiyonları (4 saat)	
3	12.03.2024 Salı	Sabah	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ
		Öğleden sonra	Cerrahi Alan Enfeksiyonları (4 saat)		Doç. Dr. Şenay ARLI	

4	18.03.2024 Pazartesi	Sabah	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI
		Öğleden sonra	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)		Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması	
4	19.03.2024 Salı	Sabah	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR
		Öğleden sonra	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)		Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	

4. DERS KONU İÇERİĞİNİN BÖLÜMÜN PROGRAM ÇIKTILARI, DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI, HASTA GÜVENLİĞİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ, SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ İLE İLİŞKİSİ

<p><i>Sağlığın Sosyal Becerileri</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bireysel özellikler (yaş ve cinsiyet)</i> 2. <i>Sosyoekonomik belirleyiciler (İşsizlik, çalışma koşulları, yoksulluk ve sosyal dışlanma)</i> 3. <i>Çevresel belirleyiciler (konut, sosyal çevre ve temiz gıda-su)</i> 4. <i>Yaşam tarzı ile belirleyiciler (Fiziksel aktivite, madde bağımlılığı ve cinsel tercihler)</i> 5. <i>Ulaşım ve sosyal hizmetler (ulaşım, sosyal hizmetler, eğitim)</i> 	<p><i>Hasta Güvenliği Hedefleri</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Basınç yaralarının önlenmesi</i> 2. <i>Bilgi güvenliği</i> 3. <i>Güvenli cerrahi</i> 4. <i>Güvenli doğum</i> 5. <i>Güvenli hasta devri</i> 6. <i>Hatalardan öğrenme</i> 7. <i>Hasta ve hasta yakını katılımı</i> 8. <i>Hastaların doğru tanımlanması</i> 9. <i>Hasta düşmelerinin önlenmesi</i> 10. <i>Hastaların güvenli transferi</i> 11. <i>Hasta bakımında güvenli hava yolu yönetimi</i> 12. <i>İlaç güvenliği</i> 13. <i>Kan güvenliği ve yönetimi</i> 14. <i>Kardiyak arrest yönetimi</i> 15. <i>Malzeme ve cihaz güvenliği</i> 16. <i>Nazogastrik tüp ve hasta güvenliği</i> 17. <i>Yaşlı hastalarda deliriumla mücadele</i> 18. <i>Yenidoğanda uygun oksijen tedavisi</i> 19. <i>Sağlık hizmet ilişkili enfeksiyonlarla mücadele</i> 20. <i>Radyasyon güvenliği</i> 21. <i>Teşhiste hasta güvenliği</i> 22. <i>Tesis güvenliği</i> 23. <i>Hastane ilişkili venöz tromboembolilerin önlenmesi</i>
--	---

Konu	Dersin Öğrenme Çıktısı	Hedef Beceri/Öğrenci Etkinliği	Program Çıktısı (PÇ)	Öğretim Yöntemi (Bilişsel, Duyuşsal, Psikomotor)	Değerlendirme Yöntemi ve Değerlendirme Aracı	Hasta Güvenliği	Sağlığın Sosyal Belirleyicileri	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
------	------------------------	--------------------------------	----------------------	--	--	-----------------	---------------------------------	-----------------------------------

Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi,	1/2/4	Yarayı değerlendirme, kültür alma ve bakım yapma becerisi Basınç yarasının izlemi ve bakımını yapabilme becerisi	1/2/3/4/5/9	Sunum Görsel Materyal Vaka Tartışması Algoritma Çalışması	Sınav Beceri listesi	1	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Hastane Enfeksiyonları ve Asepsi	1/2/4	Psikomotor Değerlendirme / Cerrahi el yıkama becerisi Cerrahi eldiven ve gömlek giyme becerisi Tıbbi asepsiye uygun maske takma becerisi Hasta izolasyonu sağlama ve izolasyon önlemlerini alma becerisi Kan ve kateter kültürü alma becerisi	2/3/4/6/7/8	Sunum Beyin Fırtınası Demonstrasyon Görsel Materyal	Sınav Beceri listesi	19	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası hemşirelik	1/2/4/5	Psikomotor Değerlendirme / Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası bakım	1/2/4/5/9	Sunum Vaka Tartışması Örnek bakım planı analizi	Sınav Beceri listesi	1,2,3,5,6,7, 8,9,10,11, 12,13,14,15,16	1,2,3,4,5	1,3,6,10

bakımı		uygulamalarını yapabilme becerisi Aldığı çıkardığı izlemi ve sıvı takibi yapabilme becerisi Mobilizasyonu sağlama becerisi Cerrahiye uygun aktif pasif Rom egzersizlerini öğretme ve yaptırma becerisi				,17,19,20,21,22,23		
Ağrı ve Hemşirelik Bakımı	1/2/4	Psikomotor Değerlendirme / Ağrı sürecini tanılama, değerlendirme ve yönetme becerisi	1/2/4/5	Sunum Kavram Haritası Makale tartışması	Sınav	2,12	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Solunum Sistemi Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	1/2/3/4/5	Psikomotor Değerlendirme / Derin solunum ve öksürme egzersizlerini yapması Trakeostomi bakımı yapma becerisi Endotrakeal tüp aspirasyonu yapabilme becerisi	1/2/4/5/8	Sunum Vaka Tartışması Görsel Materyal	Sınav Beceri listesi	11	1,2,3,4,5	1,3,6,10

Kardiyovasküler Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakım	1/2/3/4/5	Oksijen tedavisini güvenli bir şekilde uygulayabilir ve komplikasyonlarını izleyebilme ve Oksijen satürasyonu ölçümü yapabilme becerileri Santral venöz basınç (CVP) takibi yapma becerisi Santral kateter bakımı yapma becerisi	1/2/5/8	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi	12,13,14	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Sinir sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı,	1/2/3/4/5	Bilinç düzeyi takibi yapma becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi	2,3,12,17	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Meme cerrahisi ve hemşirelik bakımı, altı şapka düşünce	2/3/4/5	Kendi kendine meme muayenesi yapma ve öğretme becerisine	1/2/4/5/6/9	Sunum Demonstrasyon Görsel Materyal Altı şapka	Sınav Bakım planı Beceri listesi	2,3,7,8	1,2,3,4,5	1,3,6,10

etkinliği, staj toplantısı				etkinliği				
Kas iskelet sisteminin cerrahi gerektiren hastalıkları ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Alçı, atel, traksiyon bakımı yapma becerisi Hasta güvenliğini sağlama becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi	2,3,9,20	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Gastrointestinal sistem cerrahisi ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Nazogastrik sonda uygulaması ve bakımını yapabilme becerisi Stoma bakımını yapabilme ve komplikasyonları izleyebilme becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi	2,3,9,16	1,2,3,4,5	1,3,6,10
Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Aldığı çıkardığı izlemi ve sıvı takibi yapabilme becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi	2,3,12,13	1,2,3,4,5	1,3,6,10

5. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAYNAK VE KANIT LİSTESİ

1. Akyolcu N, Kanan N, Aksoy G. Cerrahi Hemşireliği 2. İstanbul. Nobel Tıp Kitabevi. 2018.
2. Aksoy G, Kanan N, Akyolcu N. (2017) Cerrahi Hemşireliği 1. Nobel Tıp Kitabevi Tic. Ltd. Şti. 978-605-335-295-2. İstanbul.
3. Eti Aslan F. (Ed). (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. Yayıncı Sertifika No: 25465. Akademisyen Tıp Kitabevi.
4. Çelik S, Usta Yeşilbakan Ö. (Ed). (2015). Dahili ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi. ISBN: 978-605-320-101-4.
5. Karadağ M, Bulut H. (Ed). (2019). Cerrahi Hemşireliği Kavram Haritası ve Akış Şemalı 1-2. Vize Yayıncılı. ISBN: 978-605-9278-66-9.
6. Eti Aslan F, Olgun N. (Ed). (2017). Fiziopatoloji. Akademisyen Tıp Kitabevi. ISBN: 978-605-9354-41-7.
7. Harding, M. M., Kwong, J., Roberts, D., Hagler, D., & Reinisch, C. (2020). Lewis's medical-surgical nursing. Amsterdam, The Netherlands:: Elsevier Health Sciences.
8. Swearingen, P. L., & Wright, J. (2019). All-in-One Nursing Care Planning Resource-E-Book: Medical-Surgical, Pediatric, Maternity, and Psychiatric-Mental Health. Elsevier Health Sc
9. Rothrock, J. C. (2022). Alexander's care of the patient in surgery-E-Book. Elsevier Health Sciences
10. DeLaune, S. C., Ladner, P. K., McTier, L., & Tollefson, J. (2023). Fundamentals of nursing. Cengage AU.
11. Fındık, Ü. Y., Ünver, Ö. Ü. S., & Eyi, Ö. Ü. S. (Eds.). (2019). Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Nobel Tıp Kitabevi.
12. Sarıtaş, S. Ç., Bülbüloğlu, S., & Kapıkıran, G. (Eds.). (2021). Kardiyovasküler ve Solunum Sistemi Hastalıkları Cerrahisi ve Bakım. Akademisyen Kitabevi.
13. Sayar, S., & Cihan, E. (Eds.). (2023). Stoma Bakım Hemşireliği. Akademisyen Kitabevi.
14. Uyar M, köken İ. (2017). Kronik Ağrı Nörofizyolojisi. TOTBİD Dergisi 2017; 16:70–76 doi: 10.14292/totbid.dergisi.2017.1.
15. Bölükbaş, N., & Birlikbaş, S. (2019). ERAS rehberleri cerrahi sonrası hızlandırılmış iyileşme protokolleri. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 2(3), 194-205.
16. Özkan, S., & Asar, A. S. (2022). Cerrahi hemşireliğinde tele sağlık uygulamaları. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 38(1), 43-48.

17. Çelebi, D., & Yılmaz, E. (2019). Cerrahi hastalarda enteral ve parenteral beslenmede kanıta dayalı uygulamalar ve hemşirelik bakımı. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (7), 714-731.
18. Yanık, T. Ç., & Yılmaz, S. G. (2019). Kardiyovasküler cerrahi sonrası yoğun bakımda yaşanan sorunlar ve hemşirelik bakımı. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 1(2), 122-127.
19. Tuna, P. T., & Kurşun, Ş. (2018). Kolorektal cerrahisinde hızlandırılmış bakım protokolleri ve hemşirelik bakımı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 11(2), 180-188.
20. Güven, B. (2019). Bariatrik cerrahi komplikasyonları ve hemşirelik bakımı. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 16(2), 139-143.
21. Güçlü, A. (2018). Bariatrik cerrahi ve perioperatif hemşirelik bakımı. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(3), 209-211.
22. Aygün, D., & Gül, A. (2021). Geçmişten günümüze cerrahi ve cerrahi hemşireliğinin yeri. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (15), 692-704.
23. Balkan, A., & Çelebi, C. (2020). Cerrahi Alan İnfeksiyonları. *BSJ Health Sci*, 3(2), 46-50.
24. Özdemir, Z., & Çelik, S. Ş. (2018). Kalp kapak hastalıkları cerrahisi ve hemşirelik bakımı. *Türkiye Klinikleri Journal of Surgical Nursing-Special Topics*, 4(1), 26-34.
25. Şişman, H., & Arslan, S. (2020). Cerrahi hemşireliğinde hasta bakımında kullanılan kuram ve modeller. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 29(2), 150-161.
26. Saruhan, Ç. (2022). Kolorektal Kanserlerin Cerrahi Tedavi Sürecinde Hemşirelik Bakımı. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 637-656.
27. Kankaya, E. A., & Bilik, Ö. (2018). Kalp Kapak Ameliyatı Sonrası Güncel Hemşirelik Yaklaşımları: Bakım Neden Önemli?. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 101-111.
28. Kapıkıran, G., & Bülbüloğlu, S. (2018). Ameliyathanede hasta güvenliği, hasta güvenliği kültürü, medikal hatalar ve istenmeyen olaylar.
29. Gürel, B., & Koçuşlı, S. (2022). Ameliyat Sonrası Hastaların Derlenme Kalitesi ve Hemşirelik Bakımı. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 12-30.
30. Akyüz, E., Ünlü, H., Uğurlu, Z., & Özhan Elbaş, N. H. (2021). Ortopedik Cerrahi Geçiren Hastaların Yaşadıkları Psikososyal Sorunlar ve Yaşam Kalitesindeki Değişiklikler.
31. Kara A, Eryılmaz A. (2018). Beliren Yetişkinlerin Gözünden Olumlu Beden İmajı Oluşturmanın Öğeleri. *Journal of Qualitative Research in Education – JOQRE*. Volume 6 / Issue 3.
32. Körpe G. (2017). Plastik–Rekonstrüktif Cerrahi Hastalarında Benlik Saygısı Ve Hemşirelik Yaklaşımı. *Sağlık Akademisi Kastamonu*, 2(3): 223-231.

33. Kılıç E, Taycan O, Belli AK, Özmen M. (2007). Kalıcı Ostomi Ameliyatının Beden Algısı, Benlik Saygısı, Eş Uyumu ve Cinsel İşlevler Üzerine Etkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*; 18(4):302-310.
34. Kankaya EA, Bilik Ö. (2018). Kalp Kapak Ameliyatı Sonrası Güncel Hemşirelik Yaklaşımları: Bakım Neden Önemli?. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi* ISSN: 2146-9601 e-ISSN: 2147-2238.
35. Çam Yanık T, Yılmaz SG. (2019). Kardiyovasküler Cerrahi Sonrası Yoğun Bakımda Yaşanan Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı. *SBÜ Hemşirelik Dergisi* 1(2), 122-127.
36. Açıkgöz G, İbrahimoglu Ö. (2019). Ameliyat Öncesi ve Sonrası Dönemde Komplike Tip-A Aort Diseksiyonunda Günlük Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu. DOI: 10.5543/khd.2019.64935 *Turk J Cardiovasc Nurs*;10(22):87-9.
37. Gülşen M, Akansel N (2018). Hastanın Kendi Dokusu Kullanılarak Oluşturulan Meme Rekonstrüksiyonları ve Hemşirelik Bakımı. *ReviewG.O.P. Taksim E.A.H. JAREN*;4(1):45-51.
38. Demir S, Kalkan N, Taştan S. (2018). Ortopedi Ve Travmatoloji Hemşirelerinin Değişen Ve Gelişen Rolü: Fraktür Liyezon Hemşireliği. *Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 3(2): 53-62.
39. Köse G ve ark. (2018). Lomber Disk Hernili Hastalarda Bel Ağrısının Günlük Yaşam Aktiviteleri Ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi. *Türk Nöroşir Derg* 28(Ek Sayı 1).
40. Tuncay E, Güngör G. (2018). Yoğun Bakımda Solunum Monitörizasyonu; Yeni Kavramlar, Öne Çıkanlar. *Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi*; 6 (1): 31-51.
41. Güngör T, Uslu Y. (2018). Nadir Bir Olgu ve Hemşirelik Bakımı: Pulmoner Alveoler Proteinozi. <https://doi.org/10.31067/0.2018.38> *ACU Sağlık Bil Derg*; 9(3):322-326.
42. Kıraner E. 2018 (). Yoğun Bakımda Akciğer Rezeksiyonu Sonrası Hasta Bakımı. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*;22(2):88-103.
43. Vak E, Özbaş E. (2019). Prostat Kanserinin Ameliyat Sonrası Bakımında Güncel Yaklaşımlar. *JAREN*;5(1):81-89 doi:10.5222/jaren.2019.76588.
44. Bayraktar N, Aydın N. (2018). Prostat Tümörlerinde Cerrahi ve Bakım. *Türkiye Klinikleri J Surg Nurs-Special Topics*;4(2):123-8.
45. Sayılan A, Ak E, Kanan N. (2018). Yanıklarda Akut Dönem ve Hemşirelik Bakımı. DOI: 10.17681/hsp.377452 . *HSP*;5(3):485-494.
46. Sivrikaya S, Erdem G. (2019). Kronik Hastalıklarda Yara Bakımı. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi* ISSN: 2146-9601 e-ISSN: 2147-2238.
47. Rızalar S ve ark (2019). Hemşirelerin Yara Bakım Uygulamaları; Üniversite Hastanesi Örneği. *DEUHFED* 201 9, 12 (3), 163-169.
48. Devecel G, Şenturan L. (2018). The Effect of Breathing Exercises on Preventing Postoperative Atelectasis: A Randomized Controlled Trial. *FNJN Florence Nightingale Journal of Nursing*; 26(3): 159-167.

49. Ilknur, T. U. R. A., & Erden, S. (2022). Postoperatif Ağrı Kontrolünde Kanıt Temelli Öneriler. *Dental and Medical Journal-Review*, 4(1), 34-47.
50. Reisli, R., Akkaya, Ö., Arıcan, Ş., Can, Ö., Çetingök, H., Güleç, M., & Köknel Talu, G. (2021). Pharmacologic treatment of acute postoperative pain: A clinical practice guideline of The Turkish Society of Algology Akut postoperatif ağrının farmakolojik tedavisi: Türk Algoloji-Ağrı Derneği klinik uygulama kılavuzu. *Agri: Agri (Algoloji) Derneği'nin Yayın organidir= The journal of the Turkish Society of Algology*, 33.
51. Abdullayev, R., Bilgili, B., & Umuroğlu, T. (Eds.). (2021). *Postoperatif Ağrı Tedavisi Kılavuzu*. Akademisyen Kitabevi.
52. Engelman, D. T., Ali, W. B., Williams, J. B., Perrault, L. P., Reddy, V. S., Arora, R. C., ... & Boyle, E. M. (2019). Guidelines for perioperative care in cardiac surgery: enhanced recovery after surgery society recommendations. *JAMA surgery*, 154(8), 755-766.
53. Gustafsson, U. O., Scott, M. J., Hubner, M., Nygren, J., Demartines, N., Francis, N., ... & Ljungqvist, O. (2019). Guidelines for perioperative care in elective colorectal surgery: Enhanced Recovery After Surgery (ERAS®) Society recommendations: 2018. *World journal of surgery*, 43, 659-695.

6. EKLER

6.1. T.C. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE, USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu ilke, usul ve esasların amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin bölüm hedef ve stratejileriyle uyumlu bir şekilde, işletmelerde yaptıkları eğitim uygulamalarını yürütmeleri amacıyla uyulması gereken ilke, usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin işletmelerde yaptıkları eğitim uygulamalarına ilişkin hususları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslar; **2547** sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanunu ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddesine; Yükseköğretim Kurulu tarafından **02.02.2008** tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan **26775** sayılı “Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelikte yer alan ilgili maddelere; **5510** sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanununun ilgili maddesine; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans/Lisans Öğretimi Uygulamalı Dersler Yönergesi’ne ve 17.06.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 31514 sayılı Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği’ne dayanmaktadır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslarda geçen;

- a. Bölüm Başkanı-** Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanı,
- b. Dekan-** Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı,
- c. Fakülte-** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- ç. İntörn Hemşire-** Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. yarıyıllarındaki tüm kurumsal uygulamalı derslerini alan ve devam zorunluluğunu yerine

getiren öğrenciyi,

d. Klinik Rehber Hemşire- Alanında en az bir yıl deneyimli, en az lisans mezunu, son 5 yıl içinde klinik rehberlik eğitimi almış, kuramsal-uygulamalı dersin işletmelerde yürütülen eğitim uygulamalarında, işletmelerde destek sağlayan, öğrenme sürecini desteklemek, yardım etmek ve cesaretlendirmek işleviyle kılavuz rolü üstlenmiş uygulayıcı hemşireyi,

e. Kuramsal Uygulamalı Ders- Yarıyıl içinde teorik ve laboratuvar, klinik ve/veya sahadaki işletmelerde yürütülmesi zorunlu olan dersleri,

f. Öğrenci- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerini,

g. Uygulama- Mesleki eğitim programı öğrencilerinin 31514 sayılı Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliğine dayalı olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin işletmelerde yaptıkları beceri eğitimlerini,

h. Uygulama Süresi- Ders müfredatında belirtilen süreyi,

ğ. Uygulama Yeri- Uygulamanın yapılacağı resmi ve özel sağlık ve kamu İşletmelerini,

i. Uygulama Yürütücüsü/Sorumlu Öğretim Elemanı- İşletmelerde yapılan eğitim uygulamaları konusunda görevlendirilen öğretim elemanı ve yardımcılarını,

ı. Uygulamanın Değerlendirilmesi- Öğrencilerin uygulamalarına ilişkin dersin yürütücüsü ve/veya hemşire/klinik rehber tarafından yapılan değerlendirmeyi,

j. Üniversite- Ondokuz Mayıs Üniversitesini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler

Uygulamaların Yürütülmesi ile İlgili Genel İlkeler

MADDE 5- (1) Bölümün dört yıllık öğretim planında belirtilen uygulamalı derslerle ilgili olarak;

a. Kuramsal uygulamalı derslerin teorik kısmını yürüten öğretim elemanı aynı zamandauygulamaları yürütmekten de sorumludur.

b. Öğrenci sayısı ve uygulama alanının durumuna göre uygulamalar için birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir.

c. Kuramsal uygulamalı derslerde öğretim elemanı/öğrenci sayısı oranı 1/20'nin üzerine çıktığında gereksinim duyulan kadar klinik rehber hemşire görevlendirilir. Öğretim

elemanının yeterli olduğu durumlarda ise klinik/saha ve bölüm işbirliğinin devamlılığı, uygulama ortamının özelliği gibi ihtiyaçlar doğrultusunda klinik rehber hemşire görevlendirmesi yapılabilir.

d. Kuramsal uygulamalı derslerin yıl içi uygulamaları, bölüm öğretim planındaki toplam ders saatini kapsamak koşuluyla, dönem başında ilgili öğretim elemanının önerisi ve bölüm başkanının onayı ile blok olarak yapılabilir. Uygulamalı bir dersin blok olarak yapılması ile bir yarıyıldan o dersin alınması gereken toplam teorik ders saatlerinin birleştirilerek alınması ve daha sonra dersin, toplam uygulama saatlerinin birleştirilerek uygulama yapılması kastedilir.

Uygulamanın süresi ve zamanı

MADDE 6- (1) Hemşirelik bölümünde dersler yarıyıl esasına göre verilir. Her bir yarıyıldan alınması gereken kuramsal uygulamalı derslerin süresi öğrenim planında belirtildiği gibidir.

(2) Öğrenciler uygulamalarını ilgili eğitim-öğretim dönemi içerisinde, öğrenim planında belirtildiği şekilde yarıyıl veya blok esasına göre yapmakla yükümlüdürler.

Laboratuvar ve Uygulamalara Devam Zorunluluğu

MADDE 7- (1) Öğrenciler, kuramsal uygulamalı dersin uygulamasının %80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamanın (laboratuvar ve/veya klinik/saha uygulamaları vb.)

%20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler devamsızlıktan kalır. Kuramsal uygulamalı dersten devamsızlıktan kalan öğrenciler, o dersin hem teorik hem de uygulamasını tekrar etmek zorundadır. Kuramsal uygulamalı dersin blok olarak yapıldığı durumda, dersin teorik bölümünde yapılan devamsızlık dersin teorik bölümünden; uygulama bölümünden yapılan devamsızlıklar ise uygulama bölümünden sayılır.

Uygulamanın Yapılacağı Yerler

MADDE 8- (1) Öğrenciler uygulamalarını, kuramsal uygulamalı dersin içeriğine uygun olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, diğer kamu ve özel sağlık kurumları, sosyal hizmetlere ait kurumlar, eğitim kurumları, diğer kamu ve özel kurumlarda ve yapar.

Uygulama Yürütücüsünün Sorumlulukları

MADDE 9- (1) Uygulama konusunda görevlendirilen öğretim elemanı ve yardımcılarının sorumlulukları şunlardır:

- a.** Uygulama yapacak öğrencilerin uygulama listesini hazırlamak ve uygulama için gerekli kurumsal izinlerin alınmasını sağlamak,
- b.** Uygulamaya başlamadan önce öğrencinin uygulamasında sorumluluk alacak klinik rehber hemşirelerle iletişim kurmak ve uygulamanın içeriğini, amaçlarını ve hedeflerini paylaşmak,

- c. Klinik rehber hemşirelerin klinik çalışma alanlarını belirlemek ve koordine etmek.
- . Uygulama sureci boyunca uygulamanın içeriği, amaçları ve hedeflerine yonelik olarak klinik rehber hemşirelerle işbirliği içinde çalışmak,
- d. Öğrenciye olumlu rol modeli olmak,
- e. Öğrenci, klinik rehber hemşirelerin ve sağlık ekibinin diğer üyeleriyle profesyonel iletişim kurmak,
- f. Öğrencinin planlı bir öğrenme sureci deneyimlemesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri almak,
- g. Uygulama suresince öğrenciye rehberlik etmek, öğrencilerin uygulama amacına yonelik eğitimlerini sağlamak,
- đ. Öğrencinin teorik bilgisi ve uygulama becerisi arasında bağ kurmasını sağlamak,
- h. Öğrencinin uygulamada beceri ve zgven geliştirmesine yardım etmek,
- ı. Öğrenciyi uygulama anında görmek, değerlendirmek ve dürüst/geliştirici/yapıcı geribildirim vermek,
- i. Öğrencinin uygulama performansı ve deneyimlerine ilişkin gerçekçi bir şekilde değerlendirme yapabilmesini sağlamak,
- j. Öğrencinin uygulama bilgi ve becerisi ile sorumluluk üstlenmesini dikkate alarak profesyonel benlik saygısı gelişimini desteklemek,
- k. Uygulamanın niteliğine ve öğrencinin gereksinimine göre uygulamayı organize etmek ve denetlemek,
- l. Öğrencilerin uygulama alanlarında yaşadıkları sorunların üzümünde yardımcı olmak,
- m. Öğrencinin üniforma bütünlüğünü ve uygulamaya devamını desteklemek,
- n. Uygulama sureci boyunca öğrenciler ve rehber hemşirelerle iletişimi sürdürmek ve geribildirimde bulunmak,
- o. Uygulama esnasında öğrencilerin devam durumlarını denetlemek,
- . Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığına ile uygulama yapılan kurumun iş sağlığı ve güvenliği birimine bildirmek ve resmi işlemler için öğrenciyi yönlendirmek.
- p. Sigorta prim ödeme süreçlerinin düzenlenmesi açısından uygulamaya devam etmeyen ğrencileri Fakülte Dekanlığına bildirmek.

Klinik Rehber Hemşirenin Nitelik ve Sorumlulukları

MADDE 10- (1) Kuramsal uygulamalı derslerde görevlendirilecek rehber hemşirede olması gereken nitelikler şunlardır:

- a. Hemşirelik Bölümü lisans mezunu, tercihen lisansüstü eğitim almış olmak,
- b. En az 1 yıl klinik ve/veya sahada mesleki deneyime sahip olmak,
- c. Özgüvenli olmak,
- ç. Mesleki gelişim için istekli olmak,
- d. Profesyonel iletişim becerisine sahip olmak,
- e. Kaliteli bir hemşirelik bakımı vermek için istekli olmak.

(2) Kuramsal uygulamalı derslerde görevlendirilecek rehber hemşirenin sorumlulukları şunlardır:

- a. Uygulama süreci boyunca uygulamanın içeriği, amaçları ve hedeflerine yönelik olarak uygulama yürütücüsü ile işbirliği içinde çalışmak,
- b. Öğrenci için olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak,
- c. Öğrenci, öğretim elemanı ve sağlık ekibinin diğer üyeleriyle profesyonel iletişim kurmak,
- ç. Öğrenciye pozitif rol modeli olmak,
- d. Öğrencinin planlı bir öğrenme süreci deneyimlemesine yardım etmek amacıyla kliniğe özgü öğrenme fırsatları oluşturmak,
- e. Öğrencinin teorik bilgisi ve uygulama becerisi arasında bağ kurmasını sağlamak,
- f. Öğrencinin uygulamada beceri ve özgüven geliştirmesine yardım etmek,
- g. Öğrenciyi uygulama anında görmek, gelişim sürecini değerlendirmek, uygulama yürütücüsüne ve öğrenciye dürüst/geliştirici/yapıcı geri bildirim vermek,
- ğ. Öğrencinin uygulama performansı ve deneyimlerine ilişkin gerçekçi bir şekilde değerlendirme yapabilmesini sağlamak,
- h. Öğrencinin uygulama bilgi ve becerisi ile sorumluluk üstlenmesini dikkate alarak profesyonel benlik saygısı gelişimine katkıda bulunmak,
- ı. Planlandığı şekilde, uygulamanın niteliğine ve öğrencinin gereksinimine göre güvenli uygulama yaptırmak,
- i. Öğrencilerin uygulama alanlarında yaşadıkları sorunların çözümünde yardımcı olmak,
- j. Öğrencinin üniforma bütünlüğünü ve uygulamaya devamını desteklemek,
- k. Öğrenci değerlendirmesine ilişkin formları ve raporları istenilen sürede uygulama yürütücüsüne teslim etmek,
- l. Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal uygulama yürütücüsüne bildirmek.

Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları

MADDE 11- (1) Hemşirelik bölümü öğrencisinin uygulamalı derse yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a.** Dersin hedeflerini ve öğrenme çıktılarını kavramak,
- b.** Klinik ve sahada var olan öğrenme fırsatlarını öğrenmek ve uygulamak için azami çaba göstermek,
- c.** Sağlık kurum/kuruluşunun genel kurallarına, politikalarına ve yönetmeliklerine uymak,
- ç.** Uygulama yürütücüsü tarafından yapılan uygulama planına uymak,
- d.** Bilgi, beceri ve yeteneklerini, sorumluluklarının sınırlarını ve danışmanlık/denetime olan gereksinimini bilmek,
- e.** Hastalara / bireylere kendisini uygun bir şekilde tanıtmak ve bakımlarına katılmak için izin istemek,
- f.** Bakım vermeden önce uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşire ya da klinik hemşiresinden bilgi almak (hastayı teslim almak), bakım için işbirliği yapmak ve uygulaması süresince işbirliğini sürdürmek,
- g.** Belirlenen öğrenim hedefleri çerçevesinde kaliteli bakım sunma sorumluluğunu üstlenmek,
- h.** Öğrenme hedeflerine ulaşamıyorsa, uygulama yürütücüleri ya da rehber hemşireyi bilgilendirme sorumluluğunun farkında olmak,
- ı.** Herhangi bir nedenle klinikten ayrılmadan önce bakımına katıldığı bireyin durumu vebakımı konusunda rapor vermek, sorumluluklarını devretmek,
- i.** Muayene, tedavi ve/veya bakımları sırasında gizlilik ve mahremiyete özen göstermek,
- j.** Bakımına katıldığı bireyin durumundaki önemli değişiklikleri derhal bildirmek,
- k.** Klinik ve saha öğrenme sürecinde bireyin güvenliğine ve rahatlığına saygı göstermek,
- l.** Uygulama yerindeki her türlü araç ve gerecin dikkatli kullanılmasına özen göstermek,
- m.** Bakım verilen birey, uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve uygulama alanlarındaki sağlık ekibi üyeleriyle mesleki sınırları içerisinde nazik ve saygılı iletişim kurmak,
- n.** Mesleki etkileşimlerinde açık/anlaşılır, doğru ve etkili iletişim becerileri kullanmak,
- o.** Klinik ve saha uygulamalarını uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve/veya hemşireler denetiminde yapmak,
- ö.** Uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve/veya hemşireler olmaksızın herhangi bir ilaç uygulaması yapmamak,

- p. Uygulama yürütücüsü tarafından istenen formları, planları tanımlanan şekilde doldurmak, raporlamak ve istenilen sürede teslim etmek,
- r. Bakımına katıldığı bireyin muayene ve gözlemlerini, verdiği bakımı ve bireyin bakıma verdiği yanıtı (uygulamaya ilişkin raporlar, bakım planları vb.) kayıt etmek ve süresi içinde bakımın değerlendirilmesi için hazır olmak,
- s. Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal dersin yürütücüsü, klinik rehber ve klinik sorumlu hemşiresine bildirmek,
- ş. Sağlık kuruluşunun enfeksiyon kontrol prosedürlerini bilmek ve uygulamak.
- t. Özbakımına ve kişisel hijyenine özen göstermek

Aşılar, İş Güvenliği ve Sağlığına İlişkin Belgelerin Temini

MADDE 12- (1) Hemşirelik bölümü öğrencilerinin, klinik/ saha uygulamasına çıkmadan önce klinik uygulama için gerekli aşılanma, iş güvenliği ve sağlığına ilişkin belgelerin teminine yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a. Hemşirelik Bölümü ve/veya kuramsal uygulamalı dersi yürüten ilgili anabilim dalı tarafından yapılan duyuru ile bildirilen tetkik, aşıları klinik uygulama öncesi istenen sürede yaptırmak ve bunlara ait belgeleri edinerek en az bir yıl boyunca arşivlemek,
- b. Klinik uygulama öncesi fakülte yönetimi tarafından düzenlenen İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine katılmak ve katılım belgesini en az bir yıl boyunca arşivlemek,
- c. Klinik uygulama öncesi yaptırılan tetkikler, aşılar, iş sağlığı ve güvenliği eğitimine ilişkin belge ve/veya istenen diğer belgelerin birer örneğini dosya halinde kuramsal uygulamalı dersi yürüten ilgili anabilim dalı/ uygulama yürütücüsüne istenen sürede teslim etmek.

Bilgi Güvenliği, Mahremiyetin Sağlanması ve Sosyal Medya Kullanımı

MADDE 13- (1) Hemşirelik bölümü öğrencilerinin, klinik/ saha uygulaması esnasında bilgi güvenliği, mahremiyetin sağlanması ve sosyal medya kullanımına yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a. Klinik uygulama esnasında özellikle bakım ve tedavi süreçleri sırasında cep telefonu iletişim ve/veya kayıt amacıyla kesinlikle kullanılmamalıdır.
- b. Sağlıklı birey/hasta yakını/hastayla ilgili hiçbir bilgi, fotoğraf, kayıt vb. bilgiler sosyal medyada paylaşılmamalıdır.
- c. Sağlıklı birey/hasta yakını/hastanın tanınmasına neden olacak şekilde ad/kimlik bilgisinin hastane içi/dışı sosyal ortamlarda ya da sosyal medyada paylaşılması yasaktır. Sosyal medyadan gizlilik ayarları aracılığıyla yayınlara erişimi sınırlamak gizlilik/mahremiyetin sağlanması için yeterli değildir.

- ç. Cep telefonu, kişisel bilgisayar vb. herhangi bir kişisel cihazda hasta yakını/hasta ya da ailenin sağlık kayıt/bilgileri saklanmamalıdır.
- d. Bakım ve tedavi süreçleri boyunca bireyin/hastanın ya da aile üyelerinin kişisel sosyal medyada hesaplarına eklenmesi bireysel ve profesyonel ilişki sınırlarının korunması açısından sakıncalı olabilir.
- e. Klinik/saha uygulaması sırasında şahit olunan herhangi bir gizlilik/mahremiyet ihlali dersin sorumlularına rapor edilmelidir.

Ön Koşullu Dersler

MADDE 14-(1) Ön Koşul:

- a. Öğrencilerin Hemşirelik Bölümü 1. sınıfta almış ve başarmış oldukları “HEM 101-Hemşirelik Esasları I” dersi, “HEM104-Hemşirelik Esasları II” dersinin ön koşuludur. HEM104 Hemşirelik Esasları II dersinde başarılı olmayan öğrenci, hiçbir kuramsal uygulamalı dersini alamaz.
- b. Öğrencilerin Seçmeli İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinden birini seçebilmeleri için Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. yarıyıllarındaki tüm uygulamalı dersleri almış ve devam zorunluluğunu yerine getirmiş olmaları gerekir.

Uygulama Kıyafeti

MADDE 15- (1) Klinik uygulama esnasında öğrencilerin yanında bulundurması zorunlu eşyalar şunlardır;

- a. Öğrenci hemşire üniforması ya da beyaz önlük
- b. Kol Saati
- c. Öğrenci kimliği
- ç. Gerekli dokümanlar/formları içeren öğrenci dosyası
- d. Kayıt tutmaya uygun özellikte kalem
- e. Klinik/ saha uygulaması için önerilen ayakkabı

(2) Kuramsal uygulamalı derslerin klinik alanda yapılan uygulamaları sırasında öğrencilerin hemşire üniforması giymeleri zorunludur. Aile sağlığı merkezleri, okullar, ev ziyaretleri ve diğer saha uygulamalarında sahanın özelliğine ve dersin ilgili öğretim elemanının kararına göre öğrenci hemşire üniforması yerine beyaz önlük giyebilir. Öğrenciler uygulamalara bu İlke, Usul ve Esaslar belgesinin 13. Maddesinin 3 bendinde açıkça belirlenen üniforma düzenine uygun olarak gelmekle sorumludur.

(3) Öğrenci üniformasının özellikleri:

- a. Öğrenciler uygulamada lacivert etek ya da pantolon, beyaz üniforma üstü giyerler. Üniforma üstü basenden, etek boyu ise dizden en fazla 10-15 cm aşağıda olmalıdır.

Üniforma üzerine koyu lacivert ya da siyah renkte hırka ve lacivert desensiz başörtüsü giyilebilir. Üniforma üstüne giyilecek hırka kapışonsuz, yakasız, aksesuarsız, işlemesiz ve önden düğmeli ve üniforma üstü ile aynı boyda olmalıdır. Öğrenci üniforması her gün düzgün, temiz ve ütülenmiş olmalıdır.

b. Öğrencilerin üniformanın altına giyecekleri ayakkabı güvenlik ve optimal vücut mekaniğini sağlayacak özellikte kapalı, topuksuz, ses çıkarmayacak özellikte, aksesuarsız,siyah veya koyu lacivert renkte, desensiz ve her zaman temiz olmalıdır.

c. Öğrenci kimliği görünür ve kolay okunacak şekilde üniformanın üst kısmına mutlaka takılmalıdır.

ç. Öğrenciler klinik için uygun ve minimum aksesuar (sarkan ya da halka biçiminde olmayan küpe, saat, bir adet taşsız nişan/nikah yüzüğü) kullanabilir. Öğrenci her bir kulakta en fazla iki adet küpe bulundurulabilir. Bilezik, bileklik vb. aksesuarlar klinik uygulama esnasında kullanılmamalıdır.

d. Kullanılan her türlü aksesuarın güvenliği ve saklanması öğrenci sorumludur. Herhangi bir kayıp durumunda uygulama yürütücüleri ya da klinik uygulama yapılan kurumun herhangi bir sorumluluğu yoktur.

e. Klinik/saha uygulaması esnasında piercing kullanılmamalıdır.

(4) Uzun saçlı öğrenciler saçlarını hemşirelik bakım uygulamalarını engellemeyecek ve üniforma bütünlüğünü bozmayacak şekilde toplamalıdır. Saç modellerinde abartıya kaçılmamalı, kısa saç omuz hizasını geçmemeli ve dağınık olmamalıdır. Erkek öğrenciler uygulamalar sırasında sakalsız ya da sakal olduğu durumlarda temiz ve bakımlı olmalıdır. Uygulamaya çıkan öğrenciler kişisel hijyen kurallarına (kısa tırnak, saç ve vücut temizliği gibi) uymak zorundadırlar.

Uygulamanın Değerlendirilmesi

MADDE 16- (1) Öğrencilerin uygulama başarı durumunun değerlendirilmesi dersin ilgili uygulama yürütücüleri/öğretim elemanları ve/veya klinik rehber hemşire/ler tarafından uygulama ortamında ve/veya laboratuvarda yapılır. Değerlendirme yöntemleri, bu dersin özelliğine göre geliştirilmiş olan değerlendirme kriterleri (kuramsal bilginin uygulamaya aktarımı, gözlem ve izlemlerin değerlendirilmesi, seminerler ile olgu sunumlarında ve tartışmalarında öğrenci performansının değerlendirilmesi, laboratuvar psikomotor beceri sınavı, uygulama sınavı vb.) doğrultusunda dersin öğretim elemanınca belirlenir ve en geç uygulamaya çıkmadan önce öğrenciye yazılı ve sözlü olarak duyurulur.

(2) Uygulama notu, uygulamayı yaptıran öğretim elemanı/ elemanları tarafından, uygulamaya destek veren klinik rehber hemşirenin de değerlendirmeleri alınarak 100

(Yüz) tam not üzerinden belirlenir.

(3) Kuramsal uygulamalı meslek derslerinin yarıyıl ve yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği hükümleri esas alınır.

(4) Ara sınav notunun hesaplanması: Teorik ara sınav notunun %50'si, uygulama notunun %50'si alınarak değerlendirilir.

(5) Yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanması:

Uygulama notunun %50'si ve Yarıyıl sonu sınav notunun %50'si olacak şekilde hesaplanır. Klinik/saha uygulama notu ilgili öğrenci, dersin öğretim elemanları tarafından derse ilişkin değerlendirme formları üzerinden değerlendirilir.

(6) Uygulama notu aynı zamanda öğrencinin portfolyosunda bulunan uygulama alanının notunu da oluşturur.

Sigorta İşlemleri

MADDE 17- (1) 5510 Sayılı Genel Sağlık Sigortasının 5. Maddesi ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda 17/04/2008 tarih ve 5754/3 sayılı maddesi ile yapılan değişiklik gereğince, yüksek öğrenimleri sırasında yurt içinde zorunlu işyeri eğitimine tabi tutulan öğrencilerin, “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” primlerinin işyeri eğitimi süresince öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumu tarafından ödenmesi zorunludur. Buna rağmen ilgili birime bilgi vermeden “sigortasız” olarak uygulamaya başlayanlar ile ilgili doğabilecek herhangi bir yükümlülükten üniversite sorumlu tutulamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İntörn Hemşirelik Uygulamasına İlişkin İlkeler

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Amaç ve Kapsamı

MADDE 18-

a. İntörn hemşirelik uygulamasının amacı, öğrencilerin 7 yarıyıl boyunca edindikleri bilgi ve becerilerini, mesleksi değerler ve ilkeler ışığında ilgili klinik ve sahada uygulayarak pekiştirmelerine, karar verme becerilerini geliştirmelerine ve mezuniyet öncesi mesleki deneyim kazanmalarına olanak sağlamaktır.

b. İntörn hemşirelik öğrencisinden bireyin bakımına ilişkin bütüncül bakış açısına sahip olması ve hasta/sağlıklı bireyin fiziksel, mental, sosyal sorunlarına yönelik alternatif çözüm önerileri üretebilme becerisi geliştirmesi beklenir.

c. Öğrencilerin öğrenme gereksinimi doğrultusunda öğretim elemanı/ları tarafından

öğrencilerin görüşleri dikkate alınarak planlanan öğrenme aktivitelerine -seminer programları, makale saatleri, konferanslar, vaka analizleri vb.- katılarak hemşirelik disiplinine özgü bilgisini ve eleştirel düşünme becerisini geliştirmesi beklenir.

d. İntörn hemşirelik öğrencisinin sağlık hizmetlerinin sunulmasında sağlık ekibi içinde yer alarak, ekibin diğer üyeleri ile profesyonel sınırlar içerisinde işbirliği yaparak çalışabilmesi beklenir.

İntörn Hemşirelik Uygulamasına Başlayabilme Şartları

MADDE 19- (1) Öğrencilerin İntörn Hemşirelik Uygulamasına başlayabilmeleri için Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6., ve 7., yarıyıllarındaki tüm uygulamalı dersleri almış ve devam zorunluluğunu yerine getirmiş olmaları gerekir.

İntörn Hemşirelik Uygulaması Dönemi ve Süresi

MADDE 20 -

(1) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersleri; İç Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Doğum ve Kadın Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Hemşirelikte Yönetim İntörn Uygulaması, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Halk Sağlığı Hemşireliği İntörn Uygulaması ve Hemşirelik Esasları İntörn Uygulaması olmak üzere 8 adettir.

(2) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersleri 4. sınıf bahar yarıyılında yer alır.

(3) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersini alma şartını yerine getiren öğrenci İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinden birini seçerek kayıtlanır ve seçtiği derse yarıyıl boyunca devam eder.

(4) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersinin Uygulama Süresi- Bu dersin uygulama süresi

4. sınıf bahar yarıyılında, Ondokuzmayıs Üniversitesi akademik takvimi ile başlar ve biter.

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Başlaması ve Yürütülmesi

MADDE 21-

(1) Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersini ilgili anabilimdalı başkanlığı planlar ve yürütür.

(2) İntörn hemşirelerin uygulama yapacakları alanlar (Klinik/Saha) ilgili İntörn Hemşirelik Uygulanmasından Sorumlu Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi ve Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'nın onayı ile belirlenir.

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Değerlendirilmesi ve Denetlenmesi

MADDE 22-

(1) İntörn Hemşirelik Uygulamasının değerlendirilmesi ve denetlenmesi ilgili uygulama

yürütücüleri (dersin sorumlu öğretim elemanı/ları, klinik rehber hemşire ve/veya klinik sorumlu hemşiresi/leri) tarafından yapılır.

(2) İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinin yürütülmesi ve değerlendirilmesinde diğer uygulamalı derslerde izlenen ilke, usul ve esaslar geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Genel Hükümler**

MADDE 23- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslarda yer almayan hususlarla ilgili hallerde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans/Lisans Öğretimi Uygulamalı Dersler Yönergesi ile ilgili hükümler uygulanır.

Yürürlük

MADDE 24-(1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25-(1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı tarafından uygulanır.

6.2. Hemşirelik Bölümü Uygulamada İş Kazası Önleme ve Bildirim Talimatı

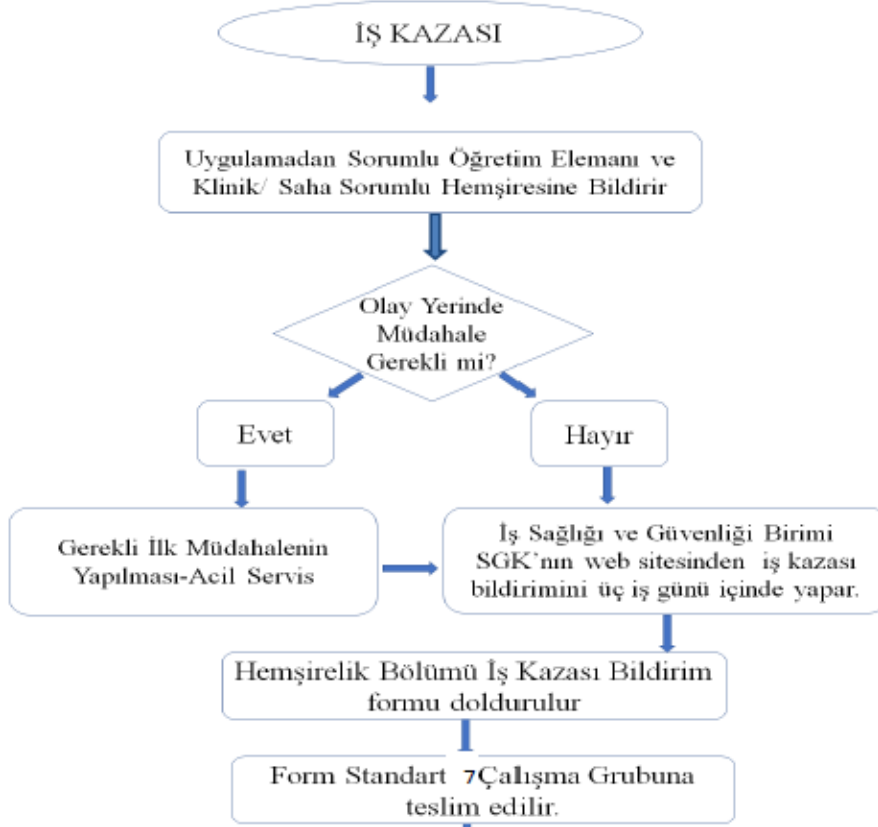
	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMA İŞ KAZASI ÖNLEME ve BİLDİRİM TALİMATI	Doküman No	
		Yayın Tarihi	23.10.2018
		Revizyon No	3
		Revizyon Tarihi	22.01.2024
		Sayfa No	1/1

Talimatlar

1. Uygulamaya çıkacak tüm öğrenci ve öğretim elemanları İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine katılır.
2. Yapıtırılması gereken serolojik testler hekim tarafından değerlendirilerek aşılama yapılır.
3. Uygulamaya çıkacak tüm öğrencilerin sigortası dekanlık tarafından yapılır.
4. Uygulamaya çıkılan kurumun adaptasyon eğitimine katılır.
5. Uygulama alanının özelliğine göre öğrenci güvenlik önlemlerini alır ve kurallara uyar.
6. Yaralanma (enfekte delici kesici araç ile yaralanma, düşme, hastanın kan ve vücut sıvılarına maruziyet, kimyasal ajanlar, radyasyon) durumunda ilgili ders öğretim elemanı, klinik rehber hemşire, klinik/saha sorumlu hemşiresine haber verilir.
7. Yaralanma sonucunda olay yerinde müdahale gerekiyor ise yaralanan öğrenci acil servise ulaştırılır.
8. Enfekte delici kesici araç ile yaralanma halinde ilgili alan su ve sabunla yıkanır, pansuman yapılır. Daha sonra İş Sağlığı Güvenliği birimine gidilerek işlemler başlatılır. İş Sağlığı Güvenliği birimi, Sosyal Güvenlik kurumunun web sitesinde yer alan İş Kazası Meslek Hastalığı e-bildirimini (işveren bildirim) üç (3) iş günü içinde yapar.
9. Yaralanan öğrenci ve dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından "Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu" doldurularak dönem sonunda Standart 7 Çalışma grubuna teslim edilir.
10. Yaralanma sonrası tetkiklerin tekrarının yaptırılması ve takibi öğrencinin sorumluluğundadır.
11. Yaralanmaya kaynak olan hasta enfekte olmasa bile, öğrenci bildirim ve testleri yaptırmalıdır.

6.3. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Algoritması

	HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI BİLDİRİM ALGORİTMASI	Doküman No	
		Yayın Tarihi	13.12.2019
		Revizyon No	1
		Revizyon Tarihi	22.01.2024
		Sayfa No	1/1

6.4. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu

	HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI BİLDİRİM FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	31.01.2019
		Revizyon No	1
		Revizyon Tarihi	22.01.2024
		Sayfa No	1/1

Oğrencinin	
Adı-Soyadı	
Oğrenci Numarası	
Cep Telefonu:	
Oğrencinin Yakını	
Adı-Soyadı	
Cep Telefonu	
İş kazasına İlişkin	
Olay Tarihi/Saati	
Olay Yeri	
Kurum	
Klinik/Saha	
Olayın Oluş Biçimini Anlatınız?	
Varsa Olayın Şahidi Adı- Soyadı:	İmza:
Olay sonrası yapılanlar	Yıkama: ☐ Panstuman: ☐ Acil serviste gözetim: ☐ Enfeksiyon polikliniği: ☐ Diğer:
Ders:	
Dersin Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	
Adı-Soyadı:	
İmza:	
Adı-Soyadı:	
İmza:	
Adı-Soyadı:	
İmza:	

Açıklama: Yaralanma nedeniyle SGK'ya bildirim yapılan her bir öğrenci için "İş Kazası Bildirim Formunun" doldurulması gerekmektedir. Dönem sonunda doldurulmuş formların ders sorumlusu tarafından Standart 7 Çalışma Grubuna iletilmesi önemlidir.